

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Vladika a sudcov JUDr. Jozefa Kolcuna a JUDr. Oľgy Trnkovej v právnej veci navrhovateľky **Ing. E. Č.**, bývajúcej v K., zastúpenej JUDr. M. K., advokátom v K., proti odporkyni **Ing. E. P.**, bývajúcej v K., zastúpená JUDr. M. K., advokátom v K., **o ochranu osobnosti**, vedenej na Okresnom súde Košice II pod sp.zn. 13 C 414/2003, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 31. marca 2008, sp.zn. 2 Co 224/2007, takto

r o z h o d o l :

Mimoriadne dovolanie **z a m i e t a .**

Navrhovateľka je povinná zaplatiť odporkyni trovy dovolacieho konania v sume 70,60 € do rúk alebo na účet JUDr. M. K. do 3 dní.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Košice II rozsudkom z 23. apríla 2007, č.k. 13 C 414/2003-207 konanie v časti o náhradu nemajetkovej ujmy zastavil, v prevyšujúcej časti návrh zamietol. Navrhovateľke uložil povinnosť nahradiť odporkyni trovy právneho zastúpenia v sume 18 436,-- Sk. Podaním doručeným súdu 23. apríla 2007 vzala navrhovateľka čiastočne späť svoj návrh na začatie konania, a to v časti uplatnenia náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Na základe vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že v konaní nebolo nepochybným spôsobom preukázané, že v dôsledku prezentovania anonymnej sťažnosti odporkyňou (vtedy riaditeľkou Š.) na zasadnutí Rady Š. pred zástupcami rodičov, žiakov a členov

pedagogického zboru došlo k zníženiu dôstojnosti a vážnosti osobnosti navrhovateľky. Prevažná časť sťažnosti sa týkala výchovno-vzdelávacieho procesu, smerovala proti vedeniu Š., pričom navrhovateľka bola v tom čase zástupkyňou riaditeľky Š.. Sťažnosť sa netýkala výlučne osoby navrhovateľky. Vychádzal pritom najmä z výpovedí svedkov, v zmysle ktorých si svedkovia na obsah sťažnosti skôr nespomínajú. Zhodne uviedli, že o anonymnej sťažnosti sa dozvedeli od navrhovateľky, ktorá zverejňovala jej obsah už v auguste 2002, pred inkriminovaným zasadnutím Rady Š. konanom 20. novembra 2002. Ich vzťah k navrhovateľke sa oboznámením sa s existenciou sťažnosti nezmenil, nevyvolal u nich negatívnu zmenu postoja voči nej. Súd prihliadol aj na skutočnosť, že od prezentovania sťažnosti odporkyňou pred členmi Rady Š. uplynulo dlhé časové obdobie. Cieľ sledovaný v čase podania návrhu stratil na účelnosti, keďže k ospravedlneniu a vysvetleniu by došlo po takmer štyroch rokoch a vtedy prítomní členovia Rady Š. nemajú predmetnú sťažnosť k dispozícii. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 31. marca 2008, sp.zn. 2 Co 224/2007 na odvolanie navrhovateľky rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznal. Skonštatoval, že odvolanie navrhovateľky nemožno považovať za dôvodne podané. Poukázal na to, že na vyvodenie zodpovednosti za zásah do práv chránených § 11 Občianskeho zákonníka sa vyžaduje súčasné naplnenie štyroch podmienok: existencia zásahu, jeho neoprávnenosť či protiprávnosť, existencia nemajetkovej ujmy a príčinná súvislosť medzi nimi. Vyžaduje sa, aby zásah bol objektívne spôsobilý ohroziť česť a dôstojnosť fyzickej osoby tak, že vzniká konkrétne nebezpečenstvo zníženia vážnosti jej postavenia v spoločnosti, zásah teda musí byť verejný. V predmetnej veci hovorila o anonymnej sťažnosti z 18. júna 2002 sama navrhovateľka, zverejňujúc jej obsah, ešte v auguste 2002 pred začatím porady Metodického útvaru strojárstva S. P. Š. S. v K. Vtedy sa o anonyrne a jeho obsahu dozvedeli členovia metodického útvaru strojárstva a ekonomiky. Zverejnenie informácií teda vyšlo od navrhovateľky. Aj keď obsah anonymnej sťažnosti možno považovať za zásah, ktorý by bol objektívne spôsobilý ohroziť morálnu integritu fyzickej osoby, skutočnosť, že obsah anonymnej sťažnosti bol oboznámený na Rade Š. v novembri 2002, nemožno považovať za protiprávny, vzhľadom na to, že navrhovateľka sama o obsahu tejto sťažnosti hovorila a tento jej postoj treba považovať za súhlas dotknutej osoby, čo vylučuje neoprávnenosť zásahu. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 a § 151 ods.1, 2 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal na podnet navrhovateľky generálny prokurátor Slovenskej republiky mimoriadne dovolanie. Žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok odvolacieho súdu, ako aj rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Poukázal na to, že súdy sa v konaní neriadili ustanoveniami § 1 a § 2 O.s.p., § 153 ods. 1 O.s.p a § 219 O.s.p., ako ani ustanoveniami § 11 O.z. a § 13 ods. 1 O.z. Namietal, že skutkové zistenie nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, lebo súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov nevyplynuli, ani inak nevyšli za konania najavo, a neprihliadol k skutočnostiam vykonanými dôkazmi preukázaným. Toto potvrdzuje výpoveď odporkyne a členov Rady Š. a zápisnica z prešetrenia sťažnosti Košickým samosprávnym krajom. Ďalej dôvodil, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, kedy na základe vykonaných dôkazov dospeli oba súdy k nesprávnym skutkovým zisteniam, nesprávne aplikovali právne predpisy. Poukázal na to, že odvolací súd oprel svoje rozhodnutie jedine o skutočnosť, že navrhovateľka sama v auguste 2002 zverejnila pred kolegami obsah sťažnosti, navrhovateľka sa pritom len odmietavo sťažovala na nepravdivé skutočnosti pred kolegami v práci. Argument neaktuálnosti žalobného návrhu nemožno bez ďalšieho na ťarchu účastníka konania pričítať dĺžku konania pred súdom. Z hľadiska osoby, profesijného postavenia a morálneho kreditu navrhovateľky v čase, kedy k zásahu došlo, a fóra, na ktorom k tomuto zásahu došlo, je zrejmé, že tento zásah bolo intenzívny a hlboko sa dotkol občianskej cti a dobrého mena navrhovateľky. Vzťahy medzi účastníkmi konania boli narušené už pred inkriminovanou udalosťou, po prečítaní anonymu na Rade Š. sa ešte zhoršili, vznikla napätá atmosféra v pedagogickom zbore. Na základe riešenia navrhnutého predsedníčkou Rady Š. Ing. I. L. – informovať o sťažnosti Radu Š. však nedošlo k upokojeniu situácie, naopak táto eskalovala, zrejme preto, že neboli oboznámené aj výsledky prešetrenia sťažnosti. Podľa tvrdenia navrhovateľky sa v dôsledku anonymu voči nej zmenilo správanie žiakov, kolegovia sa jej vyhýbali a Ing. T. žiadal vysvetlenie. Prečítanie anonymného oznámenia na zasadnutí Rady Š. za prítomnosti zástupcov pedagogického zboru, územnej samosprávy, rodičov a žiakov so zamlčaním, že prešetrením anonymného oznámenia neboli zistené skutočnosti v ňom tvrdené, a s prihliadnutím na narušené vzťahy medzi navrhovateľkou a odporkyňou potvrdzuje, že odporkyňa chcela navrhovateľku zamlčaním tejto podstatnej skutočnosti poškodiť.

Odporkyňa sa vo svojom písomnom vyjadrení nestotožnila s názorom generálneho prokurátora Slovenskej republiky. Vyjadrila názor, že napadnutými rozsudkami nedošlo

k porušeniu zákona, súdy úplne zistili skutkový stav vecí. Navrhla, aby dovolací súd mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky zamietol a navrhovateľku zaviazal na náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd príslušný na konanie o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že mimoriadne dovolanie podal včas (§ 243g O.s.p.) na podnet navrhovateľky generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243e ods. 1 a 2 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnuté rozsudky a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie nie je opodstatnené.

Dovolací súd je viazaný rozsahom mimoriadneho dovolania, ako aj uplatneným dovolacím dôvodom, vrátane jeho obsahového vymedzenia (§ 242 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.). Obligatórne sa zaoberá len vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a inými vadami, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Podľa § 243f ods. 1 O.s.p. mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e, ak

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237,
- b) konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Podľa § 132 O.s.p. dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci.

Podľa § 153 ods. 1 O.s.p. súd rozhodne na základe skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov, ako aj na základe skutočností, ktoré neboli medzi účastníkmi sporné, ak o nich alebo o ich pravdivosti nemá dôvodné a závažné pochybnosti.

Podľa § 154 ods. 1 O.s.p. pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

Podľa § 11 O.z. fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 1 O.z. fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

V mimoriadnom dovolaní generálny prokurátor Slovenskej republiky namietal nesprávne právne posúdenie veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Z obsahového vymedzenia tohto dovolacieho dôvodu však možno vyvodiť, že hlavná výhrada voči postupu odvolacieho súdu spočíva v inom hodnotení dôkazov, než ako ho vykonal súd.

Nesprávnym právnym posúdením sa rozumie subsumovanie skutkového stavu pod normu hmotného práva alebo procesného práva, ktorá v hypotéze nemá také predpoklady, aké vyplývajú zo zisteného skutkového stavu. Nesprávna právne posúdenie veci konkrétne spočíva v tom, že odvolací súd použil nesprávnu právnu normu, alebo síce aplikoval správnu právnu normu, ale ju nesprávne interpretoval, a napokon právnu normu síce správne vyložil, ale na zistený skutkový stav ju nesprávne aplikoval.

Dovolací súd je pri preskúvaní právoplatného rozhodnutia odvolacieho súdu viazaný rozsahom dovolacieho návrhu a uplatneným dovolacím dôvodom. Viazanosť dovolacieho súdu dôvodom uvedeným v dovolaní sa prejavuje nielen vo viazanosti dôvodom zodpovedajúcemu niektorému v zákone vymedzenému dovolaciemu dôvodu, ale predovšetkým vo viazanosti tým, ako bol tento dovolací dôvod v dovolaní opísaný, t.j. uvedenie okolností, z ktorých dovolateľ usudzuje, že uvedený dovolací dôvod je daný.

K uplatneniu dovolacieho dôvodu podľa § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p. nepostačuje, ak dovolateľ v dovolaní tento dôvod označí len ustanovením zákona alebo ak uvedie len jeho zákonnú skutkovú podstatu. Za uvedenie dôvodov, z akých sa rozhodnutie odvolacieho súdu napáda, možno považovať až konkretizáciu okolností, z ktorých sa vyvodzuje, že ten-ktorý dovolací dôvod je daný. Ak táto konkretizácia uplatneného dovolacieho dôvodu v dovolaní

chýba, dovolací súd v rámci svojej prieskumnej činnosti nemôže rozhodnutie odvolacieho súdu z hľadiska jeho správnosti preskúmať.

Hoci sa v predmetnej veci mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky opiera o vadu konania spočívajúcu v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.), hlavným argumentom je vyvodenie nesprávnych skutkových záverov na základe vykonaného dokazovania, čím súd dospel k záveru, že jednak navrhovateľka sama informovala kolegov o anonymnej sťažnosti, čím možno vyvodit' jej súhlas so zverejnením obsahu anonymu, a tiež že vzhľadom na uplynutie pomerne dlhého časového obdobia od skutku, respektíve od podania žaloby, je jej žalobný návrh neaktuálny (tiež s ohľadom na to, že svedkovia si udalosti vybavujú už len matne a nepripisujú im význam ani vo vzťahu k navrhovateľke).

Dôvod podľa § 234f ods. 1 písm. c/ O.s.p. predpokladá, že mimoriadne dovolanie podrobí kritike právny názor vyslovený odvolacím súdom. V tomto prípade však, ako už bolo uvedené, ide o kritiku záverov vyvodených z vykonaného dokazovania.

Odvolací súd na základe výpovedí svedkov pred súdom prvého stupňa zhodne s týmto súdom uzavrel, že žaloba nie je opodstatnená. Nad rámec dôvodov uvedených súdom prvého stupňa skonštatoval, že šírenie obsahu anonymnej sťažnosti prevádzala aj sama navrhovateľka. Hoci prečítanie sťažnosti na Rade Š. bolo nesprávnym postupom zo strany odporkyne, nemohlo osebe vyvolať negatívny zásah do osobnosti navrhovateľky.

Paragraf 219 ods. 2 O.s.p. odvolaciemu súdu umožňuje, ak sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, obmedziť sa v odôvodnení len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Súd prvého stupňa sa vo svojom rozsudku dost' podrobne zaoberá jednotlivými dôkazmi pred ním vykonanými.

Odvolací súd postupoval v súlade so zákonom, preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa v rozsahu a z dôvodov daných odvolaním, vo svojom konaní sa nedopustil vady podľa § 237 O.s.p. a jeho rozsudok nie je zaťažný vytýkanou vadou nesprávneho právneho záveru a ani implicitným nesprávnym skutkovým záverom na základe hodnotenia vykonaného

dokazovania. Hodnotenie dôkazov bolo vykonané v súlade s § 132 O.s.p. a následne i ustanoveniami § 153 ods. 1 a § 154 ods. 1 O.s.p. Skutkové hodnotenie veci, pokiaľ súd pri vykonávaní a hodnotení dôkazov rešpektoval príslušnú zákonnú úpravu, nemôže byť samostatným predmetom preskúmania na základe mimoriadneho opravného prostriedku.

S poukazom na uvedené skutočnosti dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že nie sú dané dôvody mimoriadneho dovolania, a preto ho v súlade s § 243b ods. 1 O.s.p. zamietol.

Odporkyňa bola v konaní o mimoriadnom dovolaní úspešná, preto jej vzniklo právo na náhradu trov konania, ktoré si uplatnila a vyčíslila (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p., § 142 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky jej priznal proti neúspešnej navrhovateľke náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 70,60 eur, a to odmenu advokáta za jeden úkon právnej pomoci (vyhotovenie písomného vyjadrenia) 53,49 eur s 19 % daňou z pridanej hodnoty (10,16 eur) a režijným paušálom 6,95 eur.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 27. apríla 2010

JUDr. Martin Vladik, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová